

УДК 94+008+327]»20»(519)

DOI: <http://doi.org/10.32589/2412-9321.32.2026.363298>

В. М. ВАСИЛЬЧУК

доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії і туризму,
Київський національний лінгвістичний університет (Україна, Київ)

e-mail: vladimir_vasyl@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6753-4686>

РЕЦЕНЗІЯ

**на монографію «Корейський півострів: історія, культура, сучасність»
доктора політичних наук, в.о. декана факультету східних мов Київського
столичного університету імені Бориса Грінченка**

ДЕН СІК КАНА

V. M. VASYLCHUK

Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of the Department of History and
Tourism,

Kyiv National Linguistic University (Ukraine, Kyiv)

e-mail: vladimir_vasyl@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6753-4686>

REVIEW

**on the monograph ‘The Korean Peninsula: History, Culture, Modernity’
by Doctor of Political Science, Acting Dean of the Faculty of Oriental
Languages at Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University**

DEN SIK KANA

Сьогодні у світі відбуваються процеси глобалізації які також поєднуються з процесами регіоналізації. Сучасний регіоналізм спрямований на захист інтересів окремих регіонів, збереження їхньої самобутності та перерозподіл владних повноважень від центру до місць. Він базується на регіональній ідентичності та може виявлятися в політичній, економічній або культурній сферах. Один з регіонів який сьогодні значно активізується є Північно-Східна Азія, яка охоплює й країни Корейського півострова. Сьогодні активно посилюються глобальні загрози зокрема регіональні збройні конфлікти. Одним з найбільш масштабних конфліктів сучасності є повномасштабна війна України з російським агресором, якому активно допомагають авторитарні та тоталітарні країни зокрема й Північна Корея. В цих умовах відбувається поглиблення економічних та політичних зв'язків між Україною і Республікою Корея, що сприяє підвищенню інтересу українців до культури та історії Кореї.

Однак, дослідження з корезнавства в Україні все ще знаходяться на зачатковому рівні. В цих умовах Науково-методичний центр корезнавства Київського столичного університету імені Бориса Грінченка видав монографію з історії та культури Кореї, яка надає можливість познайомитися з політикою, культурою та історією становлення країн Корейського півострову.

Чотири розділи монографії окреслюють широку перспективу концептуального розгляду всієї парадигмальної повноти історії, культури та політичного становлення країн Корейського півострова в умовах сучасних глобалізаційних процесів.

В першому розділі ґрунтовно розглядається історичний процес розвитку даного регіону, зокрема первісна історія: 700-400 тисячоліття до н.е. – 3 тисячоліття до н.е.; давня історія: 2333 р. до н.е. – 108 р. до н.е. (Стародавній Чосон, рабовласництво); епоха Трьох королівств: 57 ст. до н.е.(об'єднана Сілла, зародження феодалізму); Середньовіччя: XV ст. н.е – 1860 р. (Королівство Корьо 918 – 1392 рр.); нова історія: 1860 – 1920 рр. (епоха династії Чосон 1392 – 1910 рр.); період японської окупації: 1910 – 1945 рр.; новітня історія: 1945 р. – теперішній час (визволення Кореї – 1945 р., створення КНДР та РК – 1948 р., корейська війна: 1950 – 1953 рр.).

В другому розділі висвітлюється розвиток Південної та Північної Кореї в сучасний період. Підкреслюється, що за півстоліття Республіка Корея пройшла шлях від бідної периферійної до економічно і технологічно високорозвиненої країни. Вказується, що після II світової війни Корея успадкувала колоніальну економічну систему, налаштовану під економічні та військові потреби Японії, що призвело до дисбалансу промислового розвитку. Акцентується увагу на тому, що активне зростання Південної Кореї розпочалося у 1960-х рр. за часів правління президента Пак Чон Хі, коли в країні були запроваджені п'ятирічні плани економічного зростання з акцентом на розвиток міжнародної торгівлі. Наголошується, що у 1960-70-ті рр. динамічно розвивалася спочатку легка, а згодом важка промисловість. Корейське економічне диво одержало назву «Диво на річці Ханган». Протягом періоду чотирьох п'ятирічних планів в середньому Республіка Корея мала темпи економічного зростання 8,9% на рік і приріст експорту 40,7% на рік. З 1961 до 1990 рр. ВВП зріс у 113 разів, а ВВП на душу населення в 68 разів. Експорт зріс у більше ніж 1500 разів, а державний бюджет у 480 разів. Зазначається, що завдяки тривалому процесу розвитку і реформам на сьогодні Республіка Корея опинилась в колі розвинутих країн і стала потужним регіональним центром економічної сили, а в окремих галузях опинилась серед глобальних лідерів.

Щодо Північної Кореї то під керівництвом комуністичних лідерів вона стала однією з найбідніших країн регіону. Під керівництвом Кім Ір Сена, підтриманого СРСР, держава прийняла комуністичну ідеологію чучхе, що базується на опорі на власні сили та культі особи. На сьогодні країна характеризується майже повною відсутністю зовнішніх зв'язків, націоналізованою економікою та ідеологією, яка, за словами дослідників, стала своєрідною «новою релігією».

В третьому розділі ґрунтовно висвітлюються релігійні вірування народів Корейського півострова. Зокрема аналізуються течії корейського буддизму, зокрема корейської секти, яка цінує доктрину і секти дзен, що базується на безпосередньому релігійному досвіді. Висвітлюється також доктрина корейського даосизму, яка включає ідею безсмертя та ідеологію Лао Цзи, що цінує життя, наближене до природи. Аналізуються також ключові ідеї конфуціанства, яке розглядає небо як трансцендентного Бога, який керує всесвітом і людьми, і покладається на віру в те, що люди можуть реалізувати волю небес через «доброзичливість» і «чесність». Підкреслюється, що особливістю корейського конфуціанства є категорія Ін – що означає любляче серце, яке є усіх людей. Вказується, що в корейському конфуціанстві ідея вірності є важливою ідеологічною тенденцією. Ідеологія праведності відноситься до ідеї непохитного збереження вірності та переконань, які є обов'язками, і які повинні дотримуватися між людьми. Наголошується на

важливості дотримання категорії ввічливості – «Є» (여), яка виражається через дії, мораль, якої люди повинні дотримуватися.

В четвертому розділі всебічно висвітлюється культура та традиції народів Корейського півострова, що сформували корейські цінності. Вказується на те, що унікальність корейської культури полягає у вдалому поєднанні традиційної культури з сучасними трендами, з використанням сучасних технологічних засобів.

У монографії наголошується на винятковому різноманітті культурної репрезентації країн Корейського півострова, що поєднує традиційні цінності з сучасними культурними феноменами, які мають значний вплив на міжнародній арені, зокрема слід згадати Халлю (корейська хвиля), корейську класичну оперу Чангик, корейські комікси манхва та інші. Підкреслюється, що характерною рисою корейської культури є органічне співіснування минулого й сучасного, що формує її унікальний культурний образ.

Зазначається, що шармом корейської культури є те, що корейці вважають, що краща ілюстрація сучасної Кореї – країна, де минуле і сучасне завжди разом. Підкреслюється, що культурний розвиток є одним із важливих аспектів кожної нації, який допомагає зберегти національну ідентичність. Наголошується на тому, що культура Південної Кореї розвивається через популяризацію національної ідентичності. Культурна дипломатія РК полягає в успішній інтеграції корейської культури у світовий контекст через кіно, дорами, музику, танці, дизайн і технології. Причому це активно здійснюється через глобальні світові платформи, такі як Netflix, Spotify, YouTube. Створення конкурентоспроможних стрімінгових сервісів із корейським контентом сприяло популяризації корейської кіноіндустрії спочатку в країнах Північно-Східної Азії, а потім на світовій арені. Крім цього, відбудова культурних об'єктів, особливо після Корейської війни в 1950-1953 р., сприяла розвитку туризму.

Окрему увагу приділено аналізу світової культурної спадщини Кореї як невід'ємної складової загальнолюдської культурної спадщини. Досить ґрунтовно висвітлені ключові культурні та природоохоронні об'єкти Південної Кореї, зокрема історичний район Кьонджу (경주역사지구), грот Соккурам і храм Пульгукса, храм Хеінса Джангьонпханджон (장경관전), храм Чонмьо (□□), вулканічний острів Чеджу та Лавова печера (제주도 - 삼다도와 돌 하루방: 돌, 바람, 마자 - 많다, 수호시. 하루방) та інші.

Враховуючи вищевикладене, слід констатувати, що одноосібна монографія Кан Ден Сіка «Корейський півострів: історія, культура, сучасність» написана на актуальну тему, на високому науковому рівні, з використанням значної кількості джерельного матеріалу і є однією з перших ґрунтовних монографій в Україні по корейській проблематиці.